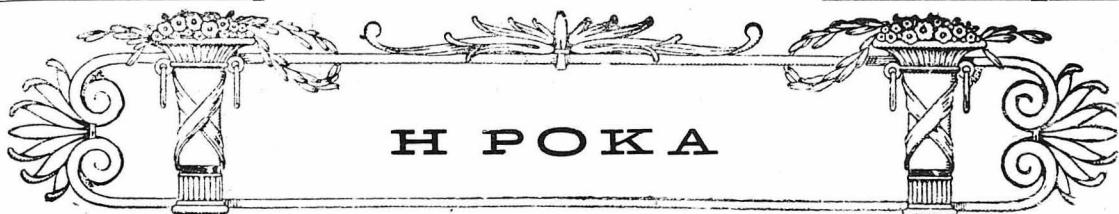

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΔΗΜ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΡΟΚΑ

Στην πλακοστρωμένη και φτωχική κάμαρα, η θεία Μαριωνή μὲ τὰ δύο της κορίτσια κι' ὁ κιό Δημήτρης μὲ τὴ γυναίκα του, κινδυνεύουσαν μιὰ συχτὰ τὸ φίνωπων βροχερή κι' ἀκούγαντα τὸ δυστυχή Γερώνιμο, ποὺ τοὺς δηγότανε, ἔτοι γιο νέ περαση ἡ ὥρα, τὰ ντέρτια και τὰ βάσανα ποὺ τράβηξε ἄπτη τὸ σκύλο τη γυναίκα του και τὶ σκύλλα, ἀφού τρεῖς μονάχα μῆνες ζήσανε μαζὶ κ' θύετρα γειά σου και καθένες στὴ δουλειά του!

Τὸ λίγο φᾶς πονγύνει ἡ μαρτί λαμπτύλα, ἔπειτε ἀπάνω στὸν ασφαλωμένο τοῖχο τῆς κάμαρας και τὸν μεταμόφωνον σὰ σκηνὴ τοῦ καραγκιοῦ μπερνιέ, ποὺ ζωγραφίνουσαν ἀπάνω σ' αὐτὴν φαντασίες ή σύλουσες ὅλωνων· τοῦ κιό Δημήτρη και τῆς γυναίκας του, τῶν κοριτσιών μὲ τοὺς κόπτους τους, ποὺ φαινούντουσαν στὸν τοίχο σὰν κάταρα μὲ τὰς ἐπάλεξις των, τῆς θείας Μαριωνῆς μὲ τὴ ρότα της ποὺ φαινόταν σὸν τοίχο ή κορυφὴ της σὺν δύο μεγάλα και τὶς λαφοκέρατα και τοῦ Γερώνιμου μὲ τὸ μαρκό του μούτη και τ' ἄγρια και σπικιένα ποὺ βουτόστροχες μιαλλά του! Καλύπτει περίστασης περιέτε-καραγκιοῦ ἀπ' αὐτὴν οὕτως οἱ 'Ανατολίτες δὲν διδάσκουν.

Καὶ ἔλεγε ὁ Γερώνιμος μὲ τὴν ἄραια και μονότονη φωνή του κι' ὡς οἰλούστα του στὸν τοίχο παρακολουθῶντας τὶς κινήσεις του πεταλούν του ἐπιβεβαίων τὰ λόγια του:

— Γυναίκες ἡταν αὐτὴ για δῆτας ἀπὸ δῶ!.. Δὲν λέω δῆ! Βλέπεις ἡ γυναίκας δέν μένουν πιτεῖς στοὺς ἄντρες τους, μ' αὐτὴ τὸ παράπανε... ἀπ' τὴν πρώτη μέρα τοῦ γάμου μας ἀρχίσε γά παραστρατεύει... Δέν ἀρψεις τους. ἀχιστο νά παλπήσω λίγο κι' ἔπειτα; Το τράβηξε τρεῖς μῆνες δὲ λέγεται... Κάθε μέρα ειναικα σ' αὐτή στις κι' ἀπὸ δέν εναν καινούργιο οἰκογενειακο φίλο, κι' ἀπὸ δέν εναν μαρκυρὸν συγγενεῖ... — Ξέρεις, ἀπὸ δῶ, δέ κύριος, Γερώνιμε, είνε μαρκυρίου συγγενεῖς μους... — «Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω! κρατάμε συγγένεια ἀπ' τὸν 'Άδαμ'! και γελοίσες ἡ γυναίκα μου μὲ τὸ χωρατὸ μου, γελοίσες κι' ὅ συγγενεῖς μου δέ μαρκυρίους, γελούσα κι' ἔγω ἀγκαλα, σ' γῶ ἔπειτα νά γελούσε περισσότερο!.. Μιά φορά μόνο τολμηρά νά κάνω τὴν παρατηρηση πῶς τύχουν ὅλοι οι οἰογενειακο φίλοι της κι' δῆλοι οι μαρκυρίοι συγγενεῖς της νάνε νέοι, νεώτεροι απὸ μένα και χάλασ τὸν κόσμο... 'Εβαλε κάτι κλάματα που μ' ἔκανε και μένα νά κλαύω!... Ας είνε, δέλα τα πατάπια... Τί

ποτινιανοῦ, δέν τολμησες μάτωσο και ν' ἀντισταθῇ στὴ θέληση του λαοῦ. Το μανύμενο πλήθος τὸν ὕδηγης ποτὲ στὴν 'Αγορά, τὴν πλατεία τοῦ Κωνσταντίνου και, ἐλλειψει διαδήματος, τὸν έστεψε βασιλεὺ μὲ προχειρο διαδήματα. Οι πιὸ τολμηροι μάλιστα ἀπ' τοὺς στοιαστὰς προέτρεψαν τὸν 'Υπάτιο νά επιτεθῇ κατὰ τῶν ἀναποφόρων και νά συλλάβῃ τὸν 'Ιουστινιανό. Μά δέ ἀβουλος και ἀναποφάσιτος 'Υπάτιος δέν είχε τόση ἡθικὴ δύναμη διὰ νά επιτερῷ αὐτὸν τὸ πραξικόπημα.

Ἐνωδ ὁ λαός ἐξέλεγε στην 'Αγορά νέο βασιλέα, δέ 'Ιουστινιανὸς ἔβαντας ἀπ' τὰ ἀνάτολά του, ἀκολούθωνενς ἀπὸ τοὺς στοιατηγοὺς Βελισάριο και Μούνδο και τραβούσσε για τὸν 'Ιπατόδομο, δῆλο σὲ λίγο μάρεύσαν δῆλος δέ παναστατημένος ὄχλος τῆς πρωτευούσης. Οι Κινανοὶ μόλις είδαν τὸν 'Ιουστινιανό, ἐνθουσιαστήκαν και ἀρχίσαν να κραυγάζουν:

— 'Ιουστινιανὲ Ἀγούστε, τοὺς-βίκους (ἔστιν νικᾶς). Κύρος Σῶστον ἐδὲν 'Ιουστινιανὰ βασιλεὰ και θεοδόσιον τὴν Λέγοντανε! Η ἀπότομος μεταβολὴ τῶν αἰσθημάτων τῶν Κινανῶν ἀπέναντι τοῦ βασιλεύος, ἔβηργασ τοὺς Πράσινους οἱ δύοις ἐπετέθησαν ἀμέσως και τῶν συμμάχων τους. Επικοινωνοῦσας τότε τρομερά ἀλληλοφραγή, 'Ολος δέ λαθον πήταν ποιν ἔνωμένος, χωρισθήκεις σὲ δύο ἀντιμαχήμενα στρατόπεδα. Οι στρατηγοὶ Βελισάριος και Μούνδος φέρονται ἀπὸ τὴ σύγχιση αὐτῆς, ἐπετέθησαν μὲ τὰ στρατεύματα τους ἐναντίον τῶν τραπεζιῶν και ἀρχίσαν νὰ σφάζουν δύοις ἔβλεπαν μπροστά τους, ἀνακατωμένους Πρόστινος και Βενέτους, γυναίκες και παιδιά, γέρους και κορίτσια. 'Η ἄγρια αὐτὴ ἡ ἀνδρωτοσφαγή βάσταξε πολλές ώρες και είχε θύματα 30.000 ἀνδρωτοσφαγές ποὺ ἔχει νά ἀναφέρην παγκόσμιος ίστορια.

Ἄλλοι μονάχα ἔτοι μπρόστες νά λήξῃ ή στάσεις τοῦ Νίκα, και μονάχα μὲ τὴ θύμα 30.000 ἀνδρωτοσφαγές μπόρεσε δέ 'Ιουστινιανὸς νά παραμείνη στὸ θρόνο του, και νά δοξάσῃ τὴ Βυζαντινὴ Ἀντοχοτορία...

Άλλη μονάχα ἔτοι μπρόστες νά λήξῃ ή στάσεις τοῦ Νίκα, και μονάχα μὲ τὴ θύμα 30.000 ἀνδρωτοσφαγές μπόρεσε δέ 'Ιουστινιανὸς νά παραμείνη στὸ θρόνο του, και νά δοξάσῃ τὴ Βυζαντινὴ Ἀντοχοτορία...

N. Άδσκρυτος

νά κάνω... Μπορεῖ νάχα και λάθος!... Μ' αὐτὸ ποῦπαθα μιὰ μέρα δὲν τὸ βάσταξα... είπα θά ξεσκίσω τὸ πανί και τὸ ξέσκοσα... — Τί ἔπανες, γυναίκα μου; ποτάσεις ή θεία Μαριωνή, και φέρνει τὴ καρέλλα της σιμά στὸν Γερώνιμο γιαν' ἀκόνιτο καλύτερα.

— Τί έπανα; γι' ἀκούστε και πέτε μου! Μιά μέρα λαβίνω ταχιδρομικῶν ἔνα γραμματάκι: «Πρός την κ. Ἀριάδνην Γερωνύμον οἰκαδέ». Τ' ἀνοιγό... βρίσκου μέσα ἔνα μπλιέτο: «Νικόλας Ξουρίδης» λέει κι' αὐτὸς τὰ λόγια γοργιένα μὲ μολύβι: «Τί εὑρεις σκληρή, και δὲν έρανης και σ' ἐπειδόμητος τὸ μέσος τὸ ξέρεις;» Πώλη δέν έχω ποτὲ πάντα λόγια γοργιένα μὲ μολύβι... Πώλη και τὸν βρίσκου...

— Μὲ ξέρεις έμενα κύριε; τὸν φωτάω. — Οχι, δὲν έχω τὴν τιμῆνη! μον' λέει. — Είμαι ο κύριος Γερώνιμος! τὴν γυναίκα μου τὴν ξέρεις; — Πώλη δέν τὴν ξέρω! μοι ἀπαντάει. — Και πᾶς, κύριε, τὸν φωτάω, ξέρεις τὴν γυναίκα μου και δὲν ξέρεις έμενα;

— ΕἼμαι συμβαίνουν κι' αὐτὰ καμμά φορά! μοῦ ἀπαντάεις ο κανάγιας και φεύγει... Αἱ, τὶ θέλατε νά κάνω υπέροχα; Μιά και διὸ στὸ δεσπότη και... Γέλλος βροντερά και ἀδιάκοπα δέν ἀφησταν τὸν κύριο Γερώνιμο νά τελειώσῃ τὴν κουρέντανον. «Ολοι κυντούσανταν τὸν τοίχο και γελούσαν, γελούσαν...

— Τὶ τρέγει; φωτάω ο κύριο Γερώνιμος, θυμωμένος λιγάκι μὲ τὴν υπόδοχη πού κάναν στὴν κουβέντανον. — Τὶ τρέγει; η σκιά τῆς ρόκας τῆς θείας Μαριωνῆς επάνω στὴν ποτέρη τῆς θείας Αριάδνης τῆς σκιάς τοῦ κεφαλιού τοῦ κύριο Γερώνιμου και τὴν μεταμόρφωσης ἔτοι καθώς ηταν μὲ τὸ μαρκύριοι και τ' ἄγρια μαλλιά σὲ σωστὸ και διλογίωντανο Μεφιστοφέλη, σὲ Βελέζεβού,

— Γέλλεις κι' ο Γερώνιμος ἄμα τούπαν κ' είδε τι συμβαίνει και γιά νά λειψῃ τὸ σκάνδαλο απ' τὴ μέρη είταν τῆς θείας Μαριωνῆς κι' ἐπέρθηξε τὴν καρέλλα τῆς λιγο πρόεκτε. Κι' ἐπακολούθησε τὴν κουβέντανο τοῦ κύριο Γερώνιμος, μά αὐτὴ ἡ ἀναθεματισμένη σκιά τῆς κορφῆς τῆς ρόκας πήγε και στάθησε πάλι πάνω απ' τὸ κεφάλι του κι' ο κύριο Γερώνιμος κούνησε ποτητερά τὸ κεφάλι του κι' είτε:

— Ετοι είνε, μωρέ παιδιά μου... «Οταν κανένας μπλέξει μὲ στριμόνη γυναίκας τὸν πατρίνει δέλαδός!» — Η μεταμόρφωσης τοῦ ποτέρη τοῦ θείας Μαριωνῆς, μά αὐτὴ ἡ ἀναθεματισμένη σκιά τῆς κορφῆς τῆς ρόκας πήγε και στάθησε πάλι πάνω απ' τὸ κεφάλι του. Τότε πειδὲ στὸν κύριο Γερώνιμος κούνησε ποτητερά τὸ κεφάλι του κι' είτε:

— Ετοι είνε, μωρέ παιδιά μου... «Οταν κανένας μπλέξει μὲ στριμόνη γυναίκας τὸν πατρίνει δέλαδός!»

— Η μεταμόρφωσης τοῦ ποτέρη τοῦ θείας Μαριωνῆς...

— Χμ..., αὐτὸς παιδιά μου, είνε ιπως τὸ ποτὲ σωστό... Απιστη γυναίκα πήρες, λέει κι' η παρομία, τὸ κούτελό σου έβλαψες!!!

+ Δημ. Ταγκόπουλος

ΠΙΚ-ΝΙΚ

ΦΡΙΞΩΝ ΗΛΙΕΙ!

Νά μερικὲς ἐλληνικὲς λέξεις, δύτος θά τις ἔγραφε — κατὰ τὸν καθαρευονταίνουν — ἔνας φαρατικὸς μαλλιάσιος:

Ποδίλατον: Ποδαροστρωκήτηρ, 'Υπνοβάτης: Κοιμησοπερπάτηρς, Ρύτωρ: Τρανοκυνότανος, Εὔγλατος: Καλογλόσαπάρης, Θεοτόκε Παθόνε: Θεοφραστός ποτέλλα, Μετά φωβοῖ Θεού και ἄγριης κοντοζυγωτε, Φιλεκαιδευτικός Σύλλογος: 'Αγαποσπουδαξάρικο μάζωνα, Χριστός Ανέστη: Χριστός ξεπετάχθηρε, Δικαιοσύνης Πρόσδερος: Πρωτοκαθέλλας τῆς κρίσης, Πάρεδρος: Διπλοκαθήτορας, 'Ανθάνατος: Απέθαντος, Κύριος Αποτίδης: Νιελή Γκιασβούρης, 'Ετι και ἔτι εν εἰρήνῃ τοῦ Κυριού δεηδόμενην: 'Ακόρα κι' ακόμα δές παρακαλέσουμες τὴ φρεντικό, Υπογεγραμμένης Κατατεντώστρα, Τάς κεφαλάς ιμών τῷ Κυριό φιλήνετε: Κάτιο τὶς κούτσες σας, Μηδένα πό τοῦ τέλος μαρκάριζε: Κανένα μήνι καλοχρονίσης ποιν νά δῆς τὸν πάτο του, 'Ο κύριος τῶν πεπαιδευμένων: Τὸ ἀλλον τὸν διαβασμένων.

